

Век и по од изградње Вазнесењске цркве у Београду

У служби народа и војске

Духовно и војно преплићу се већ 150 година у Храму светог Вазнесења Господњег у српској престоници који је 1863. године подигнут управо за потребе Војске Краљевине Србије, а веза између две институције и даље је нераскидива. Јубилеј је обележен литургијом у Вазнесењској цркви, свечаном академијом у Дому Војске и низом других пригодних активности.

30

Пре 150 година кнез Михаило Обреновић и митрополит Михаило дали су налог за изградњу цркве у близини Велике касарне и Војне академије, на месту дотадашње шатор-цркве, која би служила најпре војсци, а потом и гра-

ђанима. Храм је у прошлости веку с правом називан господским, јер је окупљао елиту српског друштва али никада није изгубио везу са војском. Изградња је отпочела 1861. године. Век и по касније и даље траје.

„Прослављамо 150 година од изградње Храма, боље рећи од почетка богослужења, јер Храм се непрестано гради. Ми смо ти који га градимо, али и он надограђује нас. Својом вером узиђујемо се у темеље Храма Светог Вазнесења”, рекао је старешина Вазнесењске цркве отац Арсеније Арсенијевић, на свечаности 22. септембра у Дому Војске Србије.

Прослава јубилеја

Прослава века и по постојања београдске цркве отпочела је 22. септембра литургијом, коју је са благословом Његове Светости Патријарха српског Иринеја служио епископ липљански Јован (Ђулибрк), а саслуживали су новопостављени свештеници Војске Србије. Литургији су при-

Војна црква

На месту данашњег Генералштаба некада се налазила Војна академија, а у њеној близини биле су и Гарда и Велика касарна. За потребе војске, а добровољним прилозима многих парохијана, у Улици адмирала Гебрата саграђена је и војна црква.

„Вазнесењска црква била је намењена војним потребама. Сада се на симболичан начин, служењем војних свештеника у њој, вратила војсци. Веза између две институције била је нераскидива. Војска је симбол независности државе и пример хришћанског служења, те спремности на жртву, али не у смислу жртвовања живота већ полагања душе за ближњег свог“, рекао је пуковник Борислав Гроздић, професор етике на Војној академији, на свечаној академији у Дому Војске Србије.

суствовали и бројни припадници Војске Србије, кадети Војне академије, ученици Војне гимназије и грађани престонице.

За певницом су појали припадници Војске Србије који обављају дужност помоћника војних свештеника, а апостол је прочитао пуковник Стевица Карапџин.

Владика Јован је у беседи одао признање свима који су допринели достојном обележавању великог јубилеја, 150

Литургију је служио епископ лиљански Јован (Ђулибрк)

година од освећења храма, који никада у својој историји није прекидао богослужење, а у многим тренуцима је делио страдалну историју свог народа.

У наредним данима ређале су се и остале активности – представа „Време части и поноса“ у Руском дому, пројекција документарног филма „Спасовданска литија 1947. године“ у Сали парохијског дома Вазнесењске цркве, те предавање „Сто година од српске победе у Другом балканском рату“, које је одржао пуковник у пензији Драган Крсмановић.

Уследило је представљање српских средњовековних ратних вештина, представа „Српске мајке“ у извођењу драмске секције средње школе „Свети Трифун“ из Александровца Жупског, и последњег дана, 26. септембра, промоција диска „Сјајне српске звезде“, аутора Небојше Мاستиловића, у Руском дому.

Оживљавање духовне историје

Свечаност у Дому Војске водио је песник Дејан Лазаревић, а оживљавању духовне историје допринели су етно-појањем Милица Марић и глумци Иван Вучковић и Младен Милић, говорећи делове из сценског приказа „Карађорђе којекуде“.

О историји цркве говорио је пуковник Борислав Гроздић, објаснивши каква је тајна веза између цркве и војске.

„Овај јубилеј није потребан Храму, него нама, народу који болује од тешке болести. Болест и пошаст савременог света јесте осећање бесмисла, осећање да су све вредности порушене, да нема одговора на питање – зашто.“

Он је подсетио да су припадници Војске на поклоничка путовања на Свету Гору увек полазили после молебана у Вазнесењској цркви и осврнуо се и на личну повезаност са тим храмом.

Крсна слава престонице

Православна црква слави Вазнесење Господње или Спасовдан у знак сећања на дан када се Исус последњи пут јавио ученицима. То је један од десет празника посвећених Христу и спада у покретне празнике – увек пада у четвртак, 40 дана после Ускрса, а десет дана пре Духова.

Београд слави Спасовдан, у спомен на 1403. годину, када је деспот Стефан Лазаревић прогласио град за престоницу Србије. Традиционална спасовданска литија улицама Београда креће испред Храма светог Вазнесења Господњег.

„У почетку сам на Спасовданску литију ишао у цивилном оделу, а једне године пожелео сам да идем у униформи. Претпостављени ми је тада рекао – определи се већ једном, хоћеш ли да будеш у Цркви или у Војсци. Изабрао сам и једно и друго. Већ наредне године добили смо наређење да се на литију иде у униформи. Од 2011. свештенство се вратило у Војску, а униформа у цркву“, рекао је пуковник Гроздић на свечаности у Дому Војске. ■

Драгана БАРИЈАКТАРЕВИЋ
Снимио Иван ИВАНОВ